

SZERKESZTŐSÉGI IRODA:
Széchenyi-utca,
(csizmadiaszin alatt.)

Névtelenül beküldött és bérmentellen
levelek nem fogadtatnak el.

Nyilttéri czikkek garmond sora
után 30 kr. fizetendő.

SZOLNOK-DOBOKA

TÁRSADALMI, KÖZGAZDÁSZATI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

SZOLNOK-DOBOKAMEGYE ÉS A MEGYEI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre ... 6 frt — kr
Fél évre ... 3 frt — kr
Évnyegyedre ... 1 frt 50 kr
Községeknek, egész évre előfizetve
5 forint.

HIRDETÉSI DÍJAK:

egy 30 négyszög cm. tért elfoglaló egyszeri
hirdetés díja 50 kr. Bélyegilleték minden
beiktatásnál 30 kn.

Az új ipartörvény a vásárokról.

DEES, 1885. február 26.

Deés városának e folyó évi első, ugynevezett böjti országos vására a napokban folyt le. A vásár-látogatók nagyon gyér számal jelentek meg, s a forgalom-kereslet mind a belpiacon, mind pedig a külső baromvásáron, szinte elmondhatjuk, hogy semmi, vagy csak nagyon silány eredményű volt. És e gyenge vásárnak mi is fő okát első sorban az általános pénzszükségben kereszük és találjuk, mert miként a régi példabeszéd mondja: „a pénz nem léteben, sok jó vásár maradt el.”

De ennek okát kereshetjük abban is, hogy megyénk székvárosa közelében több nagyobb községben, nem csak ugynevezett országos vásárok, hanem heti vásárok is vannak, melyek a központtól elvonják az adó és vevő közönséget.

Nem állítjuk, hogy ebben az illető vidék közönségének nem lenne némi előnye, mert a kis gazda egy pár véka gabonáját a szomszédos község piacára bevive, minden nagyobb fáradság és költség nélkül, azoknak elárúsítása által a vásárt felkereső szatócsok vagy iparosoknál a szükséges czikkeket kényelmesebben bevásárolhatta. És magoknak az iparosoknak ezen vidéki vásárok fölkeresésével több alkalom volt áruik elárúsítása által önfenntartásukat eszközölni.

Azonban már évek óta, ezen felszaporodott, főleg heti vásárok, mindinkább gyérbben lévén látogatva, magokra az iparosokra nézve lettek hátrányosak, amennyiben a rossz vásárok következtében nem gyümölcsöző uti kiadásokat okozva, azok látogatása még haszontalan időpazarlás is lett.

Ezen tapasztalat állhatott az ipartörvény codificálójá előtt is, melynek 50-ik §-

sa a vásárokról intézkedik. Még pedig úgy, hogy iparosok csak országos vásáron kereshetik fel az idegen piacokat. A piacok csak élelmi szerekre nézve szabadok hetivásárokon is. Másféle iparkészítményeket csak a helyben lakó iparos van jogosítva eladni.

A kik e törvény meghozatalának munkálatait a különböző fázisokon figyelmükkel végig kísérték, tudhatják, hogy a kormány javaslata nem volt ily megszorító; az szabad tért hagyott volna fenn a városoknak és megyei törvényhatóságoknak, hogy piaczaikat a helyi viszonyok szerint szabályrendeletek által rendezzék. És ez lett volna a leghelyesebb. Mert ekkor iparosok és a fogyasztó közönség kölcsönös érdekei egyaránt tekintetbe vehetők lettek volna. Mert van sok piac, melyet a helyben lakó iparosok jobbra elláthatnak mindennel: ide már talál az új törvény.

De van még több, melyeket a helybeli iparosok némely czikkekkal nem láthatnak el, sőt vannak olyanok is, hol helyi iparosok egyáltalában nincsenek: e két esetben az új törvény nem talál s a helyett, hogy használna, árt a fogyasztóknak, kik helyben nem kaphatván meg a szükségeseket, kénytelenek azokért nagyobb utakat tenni, időt és mellékkiadásokat ráfizetni.

Ezért van, hogy már nálunk az erdélyi részekben is sok panasz merült fel úgy a termelők, mint a fogyasztók részéről. Torda, Beszterce, Szász-Régen, B.-Hunyad s más ily vidéki központok iparosai és a környék lakosai egyaránt panaszkodnak, s a többiek közt Deés városa iparosai kik az 50-ik § értelmében M.-Lápos, Retteg és Naszód s más piacokról kiléven zárva, a legválságosabb viszonyok közé jutottak, sőt már kezdeményezés történt ezen elvesztett piacos községekbe való kiköltözködésekre is. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara pedig át-

látta e panaszok jogosultságát, felterjesztést intézett a kormányhoz az 50 czikk módosítása iránt. S ha jól emlékezünk ezen felterjesztésben szorgalmazott módosítás érdekében az általános iparhatósági uton leendő orvoslás kezdeményezésre lett utasítva.

A panasz pedig nemcsak nálunk merült fel, hanem az egész országban mindent. Olvashattuk, hogy a budapesti kereskedelmi és iparkamara is el van árasztva ily irányú kérvényekkel. És valóban az iparkamarákat tartjuk most leghivatottabb testületeknek arra nézve, hogy szaktapasztalattal és az érdekek mindennapi hullámzásán kívül álló helyzetüknél fogva a tagadhatatlanul intézkedésre váró kérdés megnyugtatóbb megoldása érdekében felszólaljanak, s ez által az iparosok érdekének a jelenben egy hasznos szolgálatot tennének.

Legjobb volna a törvényben utat engedni a törvényhatóságoknak, hogy e kérdést a helyi viszonyok szerint statutumokkal szabályozhassák. Ez úgy eminenter a helyi érdekek ügye s országos törvénnyel lehetetlen úgy megoldani, hogy az ország valamely pontján az érdekek ne szenvedjenek.

Ezzel meg volna szorítva a régi ipartörvény általános szabadalma, de másfelől megvolnának védve az egyes vidékek specialis érdekei is, s ennek következtében az érdekelteket kibékítő átmeneti intézkedés tetetné. És e tekintetből is nagyon szükséges volna, hogy a deési iparosok is szervezkednének, mert még a muszka is azt mondja: „Segits magadon s az isten is megsegít!”

Nyilvános számadás.

Már egy alkalommal volt szerencsénk köz tudomásra hozni, hogy a deési ev. ref. templom körzetét átalakító consortium kitűzött czélját el-

A „SZOLNOK-DOBOKA” tárczája.

Hazafias felolvasás.

Irta és felolvasta Kádár József tanár a deési „HONVÉDEMLEK”-alap javára 1885. január 3-án rendezett első „Filtér-estély” előszavául.

Oly időben élünk, midőn nemzetünkben a hazaszeretet érzete nem mutatkozik oly mértékben, mint az elmúltakban. Megvan minden időszaknak s nemzetnek bizonyos eszméje, melyért küzd s zászlójára írja jelmondatát. Országról-országára járja át a világot, épít vagy romból, hatása a szerént nyilvánul: mennyire buzogtak mellette, s mennyire voltak képesek kiküzdeni megvalósítását. Nemzeti fejedelmek is: az istenért hazáért, szabadságért harcoltak, s hogy teljes függetlenségét, szabadságát kivívni nem tudák: azt az ólomsúlylyal nehezede körülményeknek s a nagyok önző féltékenykedésének lehet tulajdonítanunk. Így történt aztán, hogy lassan-lassan kitudták nemzetünket az alkotmányosság szent palástjából; békót vetettek a szellemre; elnyomtak minden hazafias irányu törekvést; a sérelmek orvoslását megtagadták; hiteért üldözve s utójára majdnem nyelvétől is megfosztva, külsőországoctól való közlekedéstől elzárva, s hogy szegényebb legyen: a hazafi vért s millióit idegen érdekek és ezélokért áldozák fel. A nép szolgaság járma alatt nyögött, nem is tekinték embernek; tudomány nélkül, kalodában, korbács között nőtt fel. A nemesség volt minden; a paraszt semmi; pária, he-

lota. Egyiptomi sötétség volt Magyarország felett, s ez időszakra igazán ráillett a költő e mondása:

„Oly sok küzdés után, oly sok örvény közül,
Segélni part felé, egy csillag sem derül.”

Beteg volt e korszak, rossz volt légköre, de im, nyugat felől indul egy szellő, javít a levegőn. Rést tör az éjfélen s hazánk egéből itt-ott látszik egy kis kék rész; feltűn egy-egy Bethleni csillag is, nagy reményekre jogosít, hogy: felfog derülni még, van bíró a felhők felett s lesz hajnal; megjő orvosa a betegnek. Lesz egy jobb jövő, mely után buzgó imádság epe-dez; kisüt a felhőtlen égen a nap, a szabadság, egyenlőség napja. Azon kis mozgalom, mely a vén Európa nyugati felén kezdődött, s bejárva egyes országokat, hullámaival hozzánk is elhatol s hajnalpirja leve alkotmányos szabadságunk megnyerésének.

A beteg felkelt tetszhalottaiból, mondván: élni akarok, s jogomtól, melyet tölem galádul elraboltak, megfosztani magam nem engedem. A kimondott szó önértetre ébresztette Hunnia fiait. A Bécsbe száműzött kormány visszakerült s lett független önkormányzat; megnyílnak a börtön ajtói, s a szabadság martyrjai kijöhetnek; lehullott már roluk a bilincs. Szabad lett a békóba vert sajtó s vele a szellem „Talpra magyar”-ban zengi első örömdalát. Megszűnt India kasztrendszer s lett egyenlőség, testvériség, vallás és nemzetkülönbség nélkül, szabad hazában, egyenlő jogokkal.

Naponként nagyobb tért fogott el a nemzeti lelkesedés, jobb jövő reményében ringatta magát a magyar ember, s határozott kifejezést lát-

szott adni ama josltnak: „Magyarország nem volt, de lesz” s ezt bekövetkezni látván, tűzött fel nemzeti lobogókat, melyek az öröm nyilvánítása végett a házakról oly mosolygólá lengettek alá, hogy az európai közfigyelmet is magokra voná épen úgy, mint midőn valaki bokrétás főveggel jelenik meg a közhelyen. S ha kérdezik a conservatív hazafiak, mire valók azok a lobogók ott? a felelet igen egyszerű. Háromszáz esztendeje, hogy a magyar ember mindig levett kalappal járt, mint régen Rómában a nem hazafi, s a nagyobb rész már azt is hitte, hogy meghalt, vagy ifjabb testvére elvesztésén, Erdélyén, — mely 300 esztendőttől fogva kénytelen volt nélkülözni az édes apai házat, — elvesztése felett méltán kesergett. Pedig ezek nem haltak meg, nem veszték el, csak aludtak. Vagy, hogy költőiesen szóljak, elváltak rabolva amaz orkusra, az alvilágra, mint régen Euridice. De akadtak a hazának Orfeuszai, kik szép szavukkal meghódították a kősziveket, s kinyerték a fogoly mátkát, s visszahozták az apai házhoz az édes ösét. A mátká-nemzet örült ezek birhatásán, kiért epedt szíveket süvegelte az őrtálló cerberusokat annyi év alatt, s idejét látva, nem akar süvegelni többet; feltette kalapját, s a vérmesebben lelkesült nemzedék, bokrétát is tűzött a feltett kalapba. A mátkás embernek jól áll a bokréta. Viselték is a menyegző idénye alatt, s kinek jó szíve volt, lelkéből örvendett; ki csodálkozna azon?

Azonban szép nőink, mintha elfelejtették volna, zászlóinkon a vörös színt a fehér mellé, szélső helyre tették, mint a nemzeti becsület s szabadságnak őrzőit, hogy ha talán a nemzet min-

érvén, — feloszlott; ugyanakkor egyuttal az is kilátásba helyeztetett, mikép a consortium pénztári számadásai is nyilvánosságra fognak hozatni.

A kitűzött czél — mondhatni — pusztán társadalmi uton valósulván, a consortium feloszlását kimondó 5—1884. jkvi számú határozatához képest, kötelességünknek ismerjük a consortium vagyonára vonatkozó végelszámolást, az alábbiakban nyilvánosságra hozni:

	Bevétel:	kiadás:
1873-ik évben	2552 frt 56 kr.	2229 ft 34 kr.
1874 " "	1956 " 71 "	2028 " 88 "
1875 " "	1378 " 33 "	1427 " 22 "
1876 " "	852 " 18 "	797 " 49 "
1877 " "	15 " 95 "	170 " — "
1878 " "	46 " 43 "	— " — "
1879 " "	18 " 16 "	— " — "
1880 " "	9 " 69 "	— " — "
1881 " "	259 " 67 "	— " 20 "
1882 " "	699 " 14 "	1063 " — "
1883 " "	1902 " 53 "	1945 " 64 "
1884 " "	320 " 42 "	312 " 30 "

Összesen; 10,011 frt 77 kr. 9974 ft 07 kr.
Levonva a kiadást a bevételből

marad pénztár-felesleg 37 ft 70 kr. mely összeg az időközben képződött 70 kr. kamatával, valamint a még be nem folyt adományokbeli követelésekkel együtt, az idézett jkvi számú határozat alapján, a szolnok-dobokamegyei magyar nemzeti színházársulat rendelkezésére bocsátatott.

A fentebbi bevételekhez adományaikkal járultak:

Torma Károly 798 ft, Roth Pál 251 ft, Földvári József 200 ft, gr. Bethlen András 45 ft, Simó Lajos 55 ft, Dadai János 5 ft, ifj. Berzenicei Miklós 5 ft, Székely József mérnök 229 ft, gr. Bethlen Sándor 50 ft, br. Bornemissza Károly 15 ft, gr. Wass Miklós 5 ft, dr. Simai Tivadar 5 ft, dr. Almai Károly 10 ft, dr. Almai Ferencz 10 ft, Bányai József 5 ft, dr. Szűcs Sámuel 40 ft, Nalaczi Farkas 40 ft, Floth F. Adolf 6 ft, Boér Károly 45 ft, Turbucz Ferencz 50 ft, Válya Ferencz 15 ft, Incze Ferencz 25 ft, Krémer Sámuel 25 ft, Szentimrei István 5 ft, Bikfalvi József 20 ft, Mánn Gábor 2 ft, Bányai Károly 2 ft, Münstermann Frigyes 5 ft, Surányi Sándor 10 ft, Rippel Vincze 20 ft, idősebb Voith Jakab 27 ft, Balogh György 10 ft, Paraki Dániel 5 ft, Balogh Mihály Sajó-Udvarhely 10 ft, Hirsch Lipóth 35 ft, Goldstein Dávid 10 ft, Mártonffy János 10 ft, Keczei Sándor 9 ft, Goldstein Testvérek 10 ft, Goldstein Adolf 5 ft, Válya Dániel 10 ft, Hirsch Ignác 20 ft, Dux Emanuel 10 ft, Jantel Káhn 10 ft, Kovács Ferencz tanító 1 ft, Biró Sándor

12 ft, Molnár Sándor 30 ft, Szilágyi Albert 10 ft, Csiki Miklós 10 ft, Göllner Károly 5 ft, Hirsch Jakab 10 ft, Hozán László 2 ft, Frank János 125 ft, Voith János 5 ft, br. Huszár Miklós 10 ft, Földvári Mihály 10 ft, br. Bánffy Dezső 175 ft, br. Jósika Leó 50 ft, gr. Kornis Viktor 30 ft, gr. Bethlen Károly 50 ft, Ujfalvi Samuel 10 ft, Földvári János 15 ft, Buzura János 10 ft, Boros József 5 ft, Dadai Elek 20 ft, Frink Endre 10 ft, Pataky Gyula 10 ft, Bányai István 10 ft, Peielle Ottó 10 ft, Czece Péter 25 ft, Deési János 20 ft, Eperjesi László 5 ft, Govrig Ferencz 21 ft, Jüngling Mihály 2 ft, Krémer János 5 ft, Baló János 10 ft, Auspitz Antal 5 ft, Bajnóczy Gyula 5 ft 50 kr, Nagy László 2 ft, Mikes Balázs 2 ft, Barcza József 2 ft, Máthé Ferencz 4 ft, Gáspár András 1 ft, Jónás Károly 2 ft, Kölcsei Dezső 6 ft 10 kr, Brandt Samuel 5 ft, Voith József 100 ft, Bányai József 2 ft, Kallus Jakab 2 ft, Mikó György 1 ft, Muszte László 1 ft, Muszte László által alparéti járás 24 községből 4 ft, Kabaléni Ferencz 1 ft, Jovián János 50 kr., Dobokai 50 kr., Mondschein János 50 kr., Cseh András 30 kr., Balogh György ács 1 ft, Szendi János 1 ft, Szendi Adolf 1 ft, Papp Simon 1 ft, Klärman Adolf 6 ft.

Kelt Deésen, 1885. január 15-én.

Voith Gergely,
pénztárnok.

Ilosvai Jenő,
jegyző.

(Vége kör.)

A deési „Hitel- és Fogasztási Egylet” választmányi ülése.

A deési „Hitel- és Fogasztási Szövetkezet” f. hó 18-án br. Bánffy Dezső ö méltósága elnökle alatt tartott igazgató tanácsi üléséről a következőket közöljük:

Mult évi szept. 1-étől, f. év január 31-ig terjedő időről szerkesztett pénztári jelentés szerint a bevétel volt: törzsbevétel czimén 2770 frt, beiratási díj 140 frt 20 kr, átiratási díj 1 ft, könyvecskék áraban 41 frt 60 kr, késedelmi kamat 1 frt 22 kr, kölcsön után kamat 42 kr, takarékpénztárban elhelyezett összeg kamatja 17 frt, büntetési krajezárakban 35 frt 32 kr; összesen 3006 frt 76 krajezár. E szerint minden törzsbetétre, illetve 10 kr-ra, ez ideig 4 krnyi osztalék esik. Kiadás volt: szolga fizetésre 10 frt, irodai költség 80 kr, felszerelési költség 236 frt, takarékpénztárba elhelyezve 2730 frt, kölcsönképben kiadatott 26 frt, visszafizetett betétek czimén kiadatott 1 frt 20 kr, pénzkészlet a pénztárnok kezén 2 frt 76 kr; összesen 3006 frt 76 kr. A szövetkezetnek 1400 törzsbetéttel, 414 tagja van.

A szövetkezet létesítése körül ernyedetlen

buzgalommal fáradt aligazgató Havas Gyula sajnálatos tudomásul vett lemondása következtében, az aligazgatói állás, valamint egy felügyelő bizottsági póttag választása, a f. év márczius 8-án d. u. 5 órakor tartandó közgyűlés napirendjéül tűzvetén ki, a felügyelő bizottság utasíttatni határozatott miszerint a félévi pénztári kimutatást megvizsgálva, arról a közgyűlés előtti igazgató-tanácsi ülésén jelentést tegyen.

Vezérigazgató javaslatára, a gazdasági egyelet elnökségének, „Kovács”-házban díjtalanul átengedett és használatba vett helyiségért, ugy a megyei nagyságos kir. tanácsos alispán urnak az ez ideig használt helyiségért jkvileg hálás köszönet nyilvánított s elhatározatott a szükséges irodai butorzat, ugy egy tűzmentes pénzszerény beszerzése, kimondatván utóbbira, hogy annak egyik kulcsát az igazgató és a másikat a pénztárnok őrizze.

A fogyasztási ág életbeléptetésére vonatkozólag egy szabályzat elkészítésére Bovánkovics Gyula vezérigazgató elnökle alatt bizottság küldetett ki.

Többek indítványára a hivatalos órák f. év márczius 1-étől kezdve vasárnap d. e. 10—12-ig; szerdán és szombaton d. u. 2—4 óráig határozattak tartatni. Más napokon hivatal óra nincs és így a betétek is csak az irt napokon és órákban fizethetők.

p. l.

VEGYESEK.

— Közlekedési miniszter ö nagyméltósága intézkedett, hogy Nagy-Ilondán a távirda állomás berendeztessék és a távirdai szolgálat mielőbb megkezdessék.

— Megyénk közigazgatási bizottságának ülése folyó évi márczius hó 8-ikáról elhalasztott.

— Loblói lovag Graef Ede lovassági tábornok, főparancsnoki adatus február 23-án városunkban járva megvizsgálta az itt székelő honvédséget, és a felett minden tekintetben teljes megelégedését fejezte ki. Azutau megtekintette a laktanyát, melyet még ez ideig nem látott volt, s azt igen esinosnak és czélszerűnek találta.

— Hegyi Gyula szinigazgató megbízottja bérletgyűjtés végett a napokban városunkban volt. A széthordozott „Szini jelentés” szerint a szintársulat működését folyó hó 5-én kezdi meg.

— A magyar korona országaiból, az 1885-ik évi I. törvényezikk értelmében, az ujabban eszközlött népszámlálás alapján, 39,552 főnyi ujonczjutalék és 3955 főnyi póttartaléki jutalék lévén kiállítandó, ezen jutalékokból megyénkre esik 451 ujoncz, 45 póttartalékos és pedig: a deési sorozó járásból 89 ujoncz és 9 póttartalékos;

denből kifáradva, nem talál más váltságdíjat gyalázatának, mint a vértanuskodást: vissza ne rettenjen. Szükség is volt reá! A lázas örömtől ragyogó bokrétás mátká öröme nem tarthata sokáig; az egyesült haza ellenei felvették ujra rövid ideig elejtett gonosz játékukat, s a testvériesült nemzetet egymás ellen lázították; a békés polgár ördögi cselszövény retortáján keresztül főzött bódító itallal lett elesébitva s megnyerve, felbőszítve ellenünk, s békés uton kivívott alkotmányunk ellen. Kijátszották legszentebb érzelmeinket; alkotmányunk törvénytelennek jelentve, mit a törvényes magyar király megszentesített. Ez több volt, mennyit egy hazafias kebel megbírni képes lett volna!

S midőn látják, hogy a testvéries egyetértésben levő haza más ajku polgárait tévutra vezérelheték, s a törvényes királyra mindig büszke nemzetet, még azzal vádolják, hogy koronás királya ellen tesz és tör. Megsértett önérzetének büszkeségében késznek mutatkozik vérenek feláldozására, szabadságának megtartásáért. Fenyegetve lévén, kívülről a hazátlan lakóktól, sőt házat is folygyuttatták már. A békés oroszánból támadó, védő lesz. Pusztítás, halálhőrgés, siralom hangzik már a menyegzői ének helyett. Testvér, testvér ellen, polgár, polgárral szemben egymás vérebe mártják gyilkoló fegyveröket. A gombaként növekedett Mihály vajdák, Básták, Caraffák, lábbal kezdik tiporai nemzetünk szent törvényeit. Itt a dráma legtragikusabb része. Nemzetünk ki-

írtással fenyegetve és megkísértve. Hazánk ezeréves fájára fejszések küldve: a Bodzától Lajtháig, egy lélek lett a magyar. Előállott a magyar Tyrtheus, lanttal kezében, Leonidas Thermopilében buzdítani a csatára. Mint Cadmus által elvetett sárkányfogakból fegyveresek termettek. S a küzdelembe vegyült az a méltán keserű fájdalom, hogy azok lettek gyilkoló törrel Brutussai a magyar Caesarnak, kik tőle legtöbbet: szabadságot, egyenlőséget s vagyont nyertek.

De ne folytassuk ezt tovább. Nem akarok többet ezen előzmények után egész hazánk sorsáról beszélni, hiszen tehetségemet is fölülmulná, s aztán a pusztá jóakarát még nem pótol mindent, s netán, ha megkísérteném is, több lenne, mennyi egy szűk előszóbeli előadás keretébe beleil lenék, hivatottabbra bizván rajzolását, engedjék meg, hogy igen röviden emlitem meg e vidék, de legközelebb e városban, 1848. év november havában történt eseményeket. Deés is fenyegetve lön, s mint ilyen, fegyverkezett is, de tulnyomó erő ellen, mely Naszód felől fenyegette, minden vitézsége mellett is — hozzá csatlakozott e vidékben itt-ott lakozó magyarság, — nem lehetett kilátása, hogy magát megvédheti. A nagy hangu hazafiság, még nem elég a haza oltalmazására is, így történt, hogy midőn Urbán — a hazafiatlanok előtt a császár mindenhatója megjelent, — letette fegyverét. Ismeretes beköszöntője, bejövén, 30 ezer frt sarcot vett fel, s az elfoglalás jeléül a kétszinű lobogót feltűzteté, őrséget hagyván hát-

ra, nov. 10-én eltávozott. 11 nap mulva Katona Miklós, Teleky Sándorral, visszaadja Deést a magyar ügynek; 7—8 ezer főre menő hadseregével vala hivatva hazánk e részének békéjéről gondoskodni. Négy nap mulva vissza jó Urbán vándal sergével, három oldalról intézi a város ellen támadását; a magyar hadsereg harczképesebb tagja sikra száll, tartja e tüzet, míg erejéből tart, a fegyvertelenebb rész, családós nemzetör menekülni igyekszik. Csak siessen, mert egyesek háromszoros vitézsége, oroszán bátorsága, hiában való a jártas sorkatona zöme ellen. Végre menekülnek ők is. Boldog, kit sorsa kivezérelt! Az ellenállás által felbőszített, s a szenvedély és düh által feltüzelt csapat, vonul végig az utcákon. A család békés hajléka nem biztos többé; ellent keresnek mindenütt, eldugottakat kapnak is utcán, udvaron, pinczékbe 18-at Deésen, 11-et Deés-Aknán verének főbe, pedig fegyvertelenek valának. Ruháiktól megfosztván, ott hagyák 3 napig. Derék vitézség, hősi bátorság, asszonyi nemmen, fegyvertelenen diadalmaskodni?! A polgárságnak nem engedték meg a császár barátai, hogy oltamessék, hanem azt igen, hogy hóhér temesse el saját szekeren. Ez vala az elveszettek sorsa. S a városé pedig a felégetés, kirablás, szabad prédára bocsátva mindene. Nem tartozik most ide ítéletet mondani a történetek felett, nekem csak a fegyvertelenül legyilkoltak jeltelen sirja felett vannak könnyeim most, s Deés elpusztítása által nemzetem ügyét siratom. Nagyobb

a bethleni sorozó járásból 55 ujoncz és 6 póttartalékos; a csáki-gorbói sorozó járásból 59 ujoncz és 6 póttartalékos; a nagy ilondai sorozó járásból 47 ujoncz és 5 póttartalékos; a magyar-laposiból 74 ujoncz és 7 póttartalékos a szamosujvári sorozó járásból 52 ujoncz és 5 póttartalékos; a kékesi sorozó járásból 50 ujoncz és 5 póttartalékos; a deésvárosi sorozó járásból 13 ujoncz és 1 póttartalékos és a székvárosi sorozó járásból 4 ujoncz állítandó ki.

— **A tenyészika szemle** ez évben megyénk területén a következő sorrendben és bizottságok által tartatik meg: A deési járásban márczius 1-én Deésen; elnök Hattaludi József szolgabíró; tagok: Voith Gergely, br. Inczédi József. Deés városában márczius 1-én Deésen; elnök Fenyő Lajos polgármester; tagok Baló János, id. Gaál János. Magyar-laposi járásban márczius 3-án Magyar-Láposon; elnök Vékony Ferencz szolgabíró; tagok Göcze István, Técsi Kálmán. Nagy-Ilondai járásban márczius 5-én Nagy-Ilondán; elnök Berzenczei Miklós szolgabíró; tagok Hosszu János, Zibai Sámuel. A csáki-gorbói járásban márczius 7-én Csáki-Gorbón; elnök Válya Ferencz szolgabíró; tagok Tüzes Todor, Vajda János. A szamosujvári járásban Szamosujvárt; elnök br. Bánffy László szolgabíró; tagok Horváth Bertalan, Jakabházi Dániel. Szamosujvár városban elnök Placsintár Dávid polgármester; tagok id. Szapanyos Miklós, id. Bodor Bertalan. A bethleni járásban márczius 13-án Bethlenben; elnök Floth F. Adolf szolgabíró; tagok Mósa Sándor, Fejérvári Károly. A kékesi járásban márczius 15-én Kékesen; elnök Hattaludi Bertalan szolgabíró; tagok gr. Wass Béla, Kése Elek. Kiküldött alatorvos Fodor Sándor az összes járásokban.

Az országos földadó bizotts. ülésében Bpsten először letárgyaltatott a kolozsvári cataszteri kerület 19 becsilőjárásából — melyhez tartozik megyénk is — beérkezett felszólamlásokra vonatkozó előterjesztés. A kerületi bizottságok a tiszta jövedelmet — holdanként 85 krajczárban állapították meg. A hetes küldöttség teljesen hozzájárult a kerületi bizottság javaslatához s ezt elfogadásra ajánlta, az országos bizottság észrevétel nélkül el is fogadta.

veszteség ennél Deést csak századok előtt érte. De tán kérdik, miért kell ünnepet szentelni a veszteség tellett? A veszteség a gyávára szegyen, a hazáért küzdött csak dicsőség illetheti. Ne vonjuk meg ettől, mit megtagadunk a másiktól.

Szék és Enyed a tatár pusztítás napját sok időn keresztül böjttel és háromszoros templomozással ünnepelte, azt kértem, hogy ez szegyen? hogy miért engedték magokat felprédáltatni s leöletni?! Hiszen 48-ban legyilkoltak sirjai mindenütt kegyeletes ápolásban részesülnek; városunk lenne e szükkeblübb az érettünk s hazánkért elesett családapák poraitól megtagadni egy szerény emlékoszlopot? Az elődök önfeláldozó tetteit nem méltányolni kislelkűség. Mi miért állitanánk oszlopot, hiszen más nemzetek fővárosainak köztérei telve vannak buzdító példákkal s megörökített nagyok szobraival?! Mi az elismerésben, s következőleg nagyjaink megörökítésében is szegények, fukarok vagyunk. Vagy talán a féltékeny irigység bánt némelyeket, vagy azon korból vannak egyeseknek itt talán, hogy ugy mondjam, tört cserepei?!

Az önfeláldozó hazafiság oszlopot érdemel! Azok véröket nem sajnálták, mi néhány filért sajnálunk? vagy nincs most ideje az oszlop-emelésnek? A jót későn ismerni el annyi, mint nem becsülni!

Tizenhatsz esztendeig gyászolt Deés is a hazával; 22 éve mióta elmult a bánatidő, engedjék meg, hogy levethesse gyászát, illőleg jelenhessék meg másokhoz mérten. Hiszen, ha templomot épít Thalianak, vasutat Mercurnak: akkor egy oszlopot Hunnia is csak megérdemel a Parizpapaiak, Czakó Zsigmondok, Veérek stbbiek szülővárosától! Sokan azt mondják: elég az emlék a szivben, nincs miért külsőleg is jelezni? Megjár ez kifogásnak. Az utódaiban nem bizó családapa, még élteben elkészített emléket, sírkövét, s nyugodtabban bocsátja öröknyugalomra fejét: mennyivel edesebb lesz azon hant alatt, nyugodni az elhullottaknak, melyeket a nemzet kegyelete emel s ápolókarja véd és őriz!

— **A Szolnok-Dobokamegyei gazdasági egy-** let tudvalevőleg az 1885. évi május hó elsején megnyíló budapesti országos kiállításon megyénk mezőgazdasági terményeit csoportos (collectiv) kiállításban fogja bemutatni az országnak. E csoportos kiállítás részére a következők tettek bejelentéseket: Báró Bánffy Dezső, Báró Bornemissa Károly, Gróf Kornis Viktor, Keller Mór Rajahidán, Képes Gyula, A.-Körtvélyesen, Lázár István. M.-Bogátán, Govrig Ferencz Kapjonban, Vojth Simon Kapjonban, Hermann János, Krisztye László, Horváth Ananiasz, Rád Illés, Koróján Todor Gyurkapataki lakosok, Munteán Lujza Nagy-Krisztolczon, Nagy Abel M.-Láposon, Hansild György Ó.-Láposon, Cziszér Mihályné M.-Láposi Csomafai Farkas Rohi, Nose Gergely és Puskás Eliás Szurduki. Kovács Samu Deési és Özv. Betegh Kelemenné Felőri lakosok, továbbá a Deési gazd. egyesület. Figyelmeztetjük a gazda közönséget, hogy tárgyaikat az egyesület titkári hivatalához sürgősen beküldeni sziveskedjenek; mert a Budapestre szállításnak márczius első napjaiban meg kell történni.

— **Meghívó.** A szolnok-dobokamegyei tanítótestület bethleni fiókköre évnegyedes gyűlését folyó év márczius 4-én d. e. 9 órakor fogja megtartani Somkereken az állami népiskola helyiségében. A gyűlés tárgyai: 1. Köri jegyző a körből eltávoztván, helyébe új jegyző választása. 2. A mult gyűlésen felvett jegyzőkönyv felolvasása és hitelesítése. 3. Számtanból gyakorlati tanítás, Szabó Sándor bethleni-népisk. tanító által. 4. A gyakorlati tanítást megelőzőleg egy bizottság kinevezése a tanítás megbíráására. 5. Köri pénztárnok 1884. évi számadása bejelentése. 6. A számadás megvizsgálására bizottság kinevezése. 7. Tükkörképek a tanítók életéből című felolvasás Sebestyén József m.-nemegeyi igazg. tanító által. 8. A mult ülésről kiküldött bizottság jelentése. 9. A bíráló bizottság jelentése a gyakorlatitanításról. 10. A számadás megvizsgálására kiküldött bizottság jelentése. 11. A központi választmánytól kiküldött iratok felolvasása és tárgyalása. 12. Felolvasás tetszés szerinti témáról Orbán Endre Sajó-Szt.-Andrási állami népiskolai tanító által. 13. Indítványok. 14. A jövő gyűlés helyének megállapítása. Bethlen, 1885. év február hó 22-én. Szabó Sándor, k. elnök.

— **Meghívó.** A deési Hitel- és Fogyasztási szövetkezet rendes közgyűlését az alapszabályok 20. §-sa alapján folyó évi márczius 8-ik napjának délutáni 5 órájára a megye közönségének tanácskozási termében tűzöm ki, és arra a t. tagokat meghívom. Tárgyai: 1. Igazgatósági jelentés. 2. Pénzügyi jelentés. 3. Felügyelő bizottság jelentése. 4. Költségelőirányzat. 5. Aligazgatói állás választás utáni betöltése. 6. Egy felügyelő bizottsági póttag választása. 7. Indítványok. Deésen, 1885. február 20-án. Br. Bánffy Dezső, főispán.

— **A f. évi február 25-én tartott választmányi ülés** a 3-ik jkvi szám alatti határozatánál fogva van szerencsénk a deési „Társalkodási Egyesület” tagjait a f. év márczius 7-én (Szombaton d. u. 4 órakor) az egyesület helyiségében tartandó rendkívüli közgyűlésre egybehívni. — Tárgya: Az egyesület alapszabályainak módosítása. — Deés, 1885. február 26-án. — Placsintár Ödön, igazgató. Bónis Árpád, aljegyző.

— **A deési ev. ref. egyházmegye** tavaszi rendes közgyűlését f. év márczius 22-én fogja megtartani, melyre a lelkesízi kar és világi képviselők azon értesítéssel hivatnak meg, hogy ez alkalommal fog az egyházkerület elhalt nagyérdemű püspökének: Nagy Péternek emlékünnepe a deési ev. ref. püspöki egyházközsséggel együttesen megtartatni.

— **Gyászhir.** Alóírtak a maguk, úgy több közeli és távoli rokonok nevében a sziv legmélyebb keservével jelentik, hogy sárpataki Nagy Gyula volt kir. illeték kiszabási számtiszt életének 30-ik évében hosszas szenvedés után folyó hó 21-én éjjeli 1 órakor megszűnt élni. Az édes anya, ki egyetlen gyermekében özvegyisége vigasztát, életének minden örömét és reményét veszté, a szeretet kimondhatlan fájdalomával hullatja könnyűit annak koporsójára, kinek emléke örökkön élni fog az őt szerető szivekben. Földi részei f. hó 23-án d. u. 3 órakor a helyéthitű egyházszerartása szerint felső-posta-utcában lévő házuktól tétetett örök nyugalomra. Szamosujvárt, 1885. február hó 21-én. Béke és áldás porai felett! — Özveggy Nagy Józsefné szül. Csorba Mária mint édes anya, Nagy Zsuzsa férjezett Nagy Zsigmondné mint az elhunyt néhai atyjának test-

vére, Nagy Sándor mint az elhunytak unoka testvére, Csorba Zsuzsa özv. Csizsár Károlyné és gyermekei, Csorba Róza özv. Gidófalvi Károlyné és gyermekei, Csorba István, Csorba Sámuel és családja mint az anyának testvérei. — E temetés általános részvét mellett olyt le, melyet Deésről a Papp Jenő temetkező intézete eszközölt, Tamássy Gyula ismert szakértelme által rendeztetve, mely alkalommal a díszes halotti kocsin előtt a deési önkéntes tűzoltó-egyesület zenekara zengett gyászdalokat.

— **Gyászhir.** Veress Károly ref. lelkész magas gyermekei: Kálmán, Zulejka, Miklós és Lila nevében szomorodott szívvvel jelentik a felejthetetlen hű nő, jó és gondos edesanya Veress Károlyné született: Deési Kádár Agnesnek foló hó 27-én 4 napi kínos szenvedés után mellhártya gyuladásban történt kimúltát. Földi maradványai a ref. egyház szerartása szerint márczius hó 1-én fognak az anyaföldnek visszaadni, melyre a rokonok, ismerősök és jóbarátok résztvevőleg meghivatnak. Legyen álma csendes!! Deésakna, 1885. febr. 27.

— **Gyászhir.** Alulírottak szomorú szívvvel jelentik a forrón szeretett fivér, önteláldozó férj és nagybátya Deési Dezső ügyvédnek, élte 38. évében f. hó 24-én, éjjeli 11 órakor, tüdőszélhűdés következtében történt gyászos kimúltát. Isten nyugtassa a sorstól mélyen sujtottat, ki üdülést keserve, szeretett nővéreihez sietett, de a kegyetlen halál kiragadta karjaikból, hogy örök nyugalomba ringassa. Hült tetemei f. hó 26-án d. u. 3 órakor fognak a templom utca 139 számú házból, rövid ima után örök nyugalomra kísértetni. Fehértemplom, 1885. február 25-én. Béke lengjen porai felett! Deési Lila és férje: Izáki József, és gyermekei: Ilona és Gábor, Deésy Nelli, Deési Irén, Deési Károly és Deésy Dezsőné szül. Hankó Róza.

— **Czigány üzlet.** A közelebből lefolyt deési vásárkor egy pár suhancz cigány a timároktól több gyenge boeskor talpot vásárolt meg. Ezek szelét husos alkatrészükénél fogva zsebkésüknek fokával vastagra kiszélesítve avult kabátjuk alá rejtve, a körültekintő ügyelgő parasztoknak onnan egy részét féltékenyen mutogatva árulgatták. A parasztok látva a sokat mutató s elcsentnek vélt 30—35 kros dugárut, készségesen adták meg érte a 40—50 krt, mit sietve rejtettek el a gondolatban, hogy a vélt lopott tárgyhoz nagyon olcsó árban jutottak. És az élelmes barna fiúk az új üzletággal többeket ültettek föl nem kis előnyükkel, a nélkül, hogy élelmességük a hatóság tudomására jutva, kérdőre vonathattak volna.

— **Besztercze-Naszódmegye** rendkívüli közgyűlésén az erdélyrészi m. közművelődési egyesület felhívása kerülvén tárgyalás alá. Harczra kelt a szász nemzetiségi féltékenységgel s Krammer besenyői szász pap s utánna Fischer iskolai igazgató igyekeztek érveléseikkel az egyszerűen tudomásul vétetni javasolt felhívás ellen demonstrálni. A vezérszónok, Kramer, egy német szövegű indítványt terjesztett be, mely két tételben oda culminál, hogy egyszerűen tudomásul vétel helyett „sajnálattal” tétessék az ad acta. S továbbá: „mondja ki a közgyűlés azt, hogy e megye tisztviselőitől elvárja, hogy az egyesület kifejezett kívánalmát nem osztják s annak tagjait válni nem fognak.” Mindkét bizottsági tag érveléséből szembeötlőleg kitűnt a merev ellen-szenv. Több százados hazaszeretet érzelmére s tántoríthatlan ragaszkodásukra hivatkoztak, s nyíltan kifejezték azt, hogy a kultur-egyesületben a magyarosítás szellemét beplántálni igyekvő törekvést sejtjenek. Elnöklő főispán által a felszólalásokra adott tapintatos válasz után a gyűlés a felhívást egyelőre tudomásul vette ugyan, de megyénk főispánja kijelenté, hogy e határozatot további intézkedés végett a miniszterium elé terjesztendi azon okból, mert e határozat által a tisztviselők egyéni nézetének szabadnyilváníthatását korlátozva látja.

— **A római szent szék** közelebb teljesen felbontottnak jelenté ki egy előkelő bécsi hölgy házasságát. A dolog annál feltűnőbb, mert tudvalevőleg a legkritikább esetek közé tartozik, hogy kath. házasság teljesen felbontassék. Ama házasság felbontását a bécsi bibornok érsek ajánlotta

